

VASÁR NAP

JUBILEUMI 25 ÉVFOLYAM

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földmíves Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postatakarékpénztári csekk számla száma: 25.133.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 8, félre 4, negyedévre 2 P.

Külföldre egész évre 12, félre 6, negyedévre 3 P.

Kormányzó Urunk hadparancsa

HONVEDEK! MAGYAR KATONAK!

A háború végső kifejlődéséhez közeledik és döntő szakaszához jutott. Elsősorban a magyar sors szempontjából, mert az ellenség itt áll egészen határaink közelében. Most tehát ismét hazánk közvetlen megvédéséről van szó. Erre gondoljon mindenki, amidőn az I. hadsereg apái nyomdokain elindul a Kárpátokon át Galícia területére, ahol 1914-18-ig oly sok dicső csatában tündöklöttek a magyar fegyverek. E harcban természetesen nincs: vissza, csak: ELŐRE! Elvárom, hogy mindenki megteszi kötelességét és méltók lesztek a hős elődökhöz.

Fájdalmasan érint, hogy e nehéz órákban nem lehetek magam is köztetek. Gondom lesz azonban legalább arra, hogy itthon a lehetőség legvégső határáig gondoskodás történjék azokról, akik hozzátok a legközelebb állanak.

Eppógy, mint az előző világháborúban, most sem állunk egyedül. Ma is ugyanazzal a német hadsereggel harcolunk vállvetve, amely 1914-18-ig becsületességségi hűséggel állt mellettünk s amellyel elévülhetetlen, ebben a háborúban is vérel megpecsételt bajtársi szálak fűznek bennünket össze.

Mindent el kell követnünk, hogy ebből a szörnyű viharból — amelyben nemesak Hazánkat, hanem az egész emberiséget, kultúráját és civilizációját védjük — győzelmesen kerüljünk ki.

Budapest, 1944 április 15-én.

HORTHY s. k.
CSATAY s. k.

Kormányzó Urunk a honvédekhez, fegyverben álló fiainkhoz intézi hadparancsát: bizonyos, hogy a magyar falu fiataljai apáink ősi virtusával, lelkesedésével teljesíti is a Legelső Magyar Ember parancsát. A Főméltóságú Urnak hazaszeretettől, a nemzet jobb jövőjébe vetett törhetetlen hittől áthatott szavai azonban kell, hogy megértésre találjanak! Főméltóságú Urunk fenkölt szavai nyomán minden magyar szívbe, lelkebe meg erőteljesebben fellebbog a győzelembe vetett hit, a nagy európai szabadságharc megvívásához szükséges elszántság és a feltétlen kötelességteljesítés elhatározása. Mert nem elég, hogy Kormányzó Urunk és felelős munkatársai, valamint hős honvédeink megállják helyüket ott, ahová őket a magyar sors és hivatásuk állította! Minden földműves embernek át kell éreznie a hely-

zet komolyságát, s meg kell értenie, hogy csakis vállaltat munkával künn a földön, a barázdákban és kemény helyállással biztosíthatjuk a magyar jövőt!

Kormányzó Urunk a honvédekhez szölte: ma azonban honvéd mindenki, akinek a termelőmunkában — a mezőgazdasági, ipari, vagy szellemi értékek előállításában — a legkisebbnek, legjelentéktelenebbnek látszó szerepe is van! Ezekhez is, tehát mindannyiunkhoz — szölte vitéz nagybányi Horthy Miklós és mi — a „Falu” Magyar Gazda és Földmíves Szövetségben és a „Vasárnap” körül tömörült falusi milliók és a hatalmas szervezeteki tábor nevében — büszkén hirdetjük, hogy a falvak földműves népe megérti a szöveget és bizakodó lelkűvel, áldozatos hittel közelebbi hivatott részét a megjelölt úton: Előre, a győzelem felé...

Hivatalos jelentések a legutóbbi, Magyarország elleni légi terrortámadásokról

Angolszász gépek folyó hó 12-én a déli órákban a Dunántúlra és a balatoni és attól nyugatra eső részén repültek be. A bevetelt saját és szövetséges vadászgépek az ellenséges kötelékeket szétgrasztották, s ezek nyugati, délnyugati és déli irányban elhagyták az ország légterét. Egyes helyeken a tüzéség működésbe lépett. Bombázásról és károkozásról eddig jelentés nem érkezett.

Az esti órákban egyes ellenséges gépek a Duna-Tisza közén és a Dunántúlon több útvonalon délről észak felé átrepültek az országot, majd az éj folyamán, a Duna-Tisza közén dél felé elhagyták az ország légterét. A berepülés zavaró jellegű volt.

A későéjeli órákban angolszász repülők köztibben több hullámban Budapest és több vidéki város ellen intéztek terrortámadást. A lakosság körében veszteségek voltak és épületek károkoztak. Légvédelmi tüzésünk a támadó gépek közül több negymotoros bombázót lelőtt.

Április 13-án a déli órákban Magyarországot — angolszász nagy támadás érte. Dél előtt 11 óráig kezdve négy oszlopban több hullámban több száz ellenséges repülőgép repült az ország délnyugati határain át légterünkbe.

Egyrészt észak felé haladva, Bannhidát és Győr támadta. Mindkét helyről bombázást jelentettek.

Két oszlop két hullámban Budapest légterébe repült be és szorosan bombázott. A károk megállapítása folyamatban van.

Az ellenséges hullámokat saját és szövetséges vadások több helyen megtámadták, szétszórta és visszatérésre kényszerítették. A légvédelmi tüzés hatásos elhatározást hozott az ellenséges kötelékeket ugyancsak megbontotta és súlyos károkat okozott. Eddig az ország területén 24 ellenséges gép lezuhánását jelentették.

Illetékes katonai helyről közlik: Az április 13-án délelőtt végrehajtott angolszász terrortámadás során 27 ellenséges repülőgép sikerült lelőni. Zömét a légvédelmi tüzés égette le. Az előző, az április 12-ről 13-ra forduló éjszakai támadáskor négy ellenséges gép esett a magyar légvédelem áldozatául. Így az április 12-iki és 13-iki támadások együttes vesztesége az eddig beérkezett jelentések szerint 31 ellenséges bombázó. A lelőtt gépek száma még valószínűleg emelkedni fog.

Egyes ellenséges repülőgépek folyó hó 15-én az esti órákban széles kiterjedésben több útvonalon déli irányból átrepültek az ország légterét. Az ellenséges gépek egy része a Duna mentén,

más részük a Dunántúlon északkelet felé haladva Budapesttől nyugatra egyesültek; onnan vadászgépeink légiharc után délfelé való visszavonulásra kényszerítették őket. A késő éjeli órákban visszatérő ellenséges gépek általában a berepülési útvonalon hagyták el dél felé az ország légterét. A repülés zavaró jellegű volt.

Április 16-án az esti órákban Budapest és környékét ellenséges

légítámadás érte. A IX. és a XIV. kerületben, valamint Soroksár, Kispeszt és Pestszenterzsebten szörványosan keletkezett tüzeket rövidesen eloltották. Anyagi károkról és személyi veszteségekről még nem érkezett jelentés. A légvédelmi tüzés hatásosan lötte az ellenséget. Zárt sorait megbontotta és visszatérésre kényszerítette. Ezidőig hat ellenséges gép lelévése nyert beigazolást. A lelőtt gépek száma előreláthatólag még emelkedni fog. Ugyancsak 16-án este és a 16-áról 17-ére virradó éjjel egyes ellenséges repülőgépek az egész ország légi terében zavaró repülést végeztek. A tüzéség helyenkint hatásosan tüzött.

Robbanó szerkezettel ellátott rongybabákat is dobtak le a terrorrepülők

Az Országos Légoltalmi Parancsnokság ezúton felhívja az ország lakosságának figyelmét arra, hogy

az angolszász repülőgépek robbanószerkezettel ellátott rongybabákat dobtak le.

A rongybabákon kívül valószínűleg egyéb robbanószerkezettel ellátott tárgyak, játékszerek, töltőtollak, használati eszközök ledobására is sor kerülhet.

A szülők tehát szigorúan figyelmeztessék gyermekeiket, hogy ha akár ilyen rongybabákat, akár egyéb játékszereket találnak, ahhoz hozzányulni ne merjenek.

Aki pedig ilyen játékszert vagy egyéb tárgyat talál, anélkül, hogy ahhoz hozzányulna, jelentse a legközelebbi rendőrnél, csendőrnél vagy hatósági légoltalmi közegnek.

Nyárad község határában egy leveute kerekpáron haladt az országúton és kerekpárra ráfutott egy eigareltanagsága hüvelyre, amely felrobant. *Csabendek* községben egy asszony cipőkrémes dobozt talált.

Aknák robbantak a Dunán

A Magyar Országos Tudósító jelentii:

A MFTR „Erzsébet királyné” személyszállító ferresgozós április 15-én délben 12 órakor elindult Budapestről Apatin felé és délután 6 és 7 óra között Kisapostag község határában vizi aknára futott.

A gőzös fara a robbanás következtében leszakadt, de a hajó kapitánya, *Hentz* Ferenc, még ki tudta kormányozni a gőzöst a part közelébe, ahol az a víz alá merült.

A kapitány lejekjelentéle aka dályozta meg a nagyobb szerencsétlenségét. Halálozás nem történt, csupán harminc könyvebb sérülés. A hajó 463 utasát a bátor személyzet és a robbanás zajára odasergett lakosság mentette a partra.

A poggyász megmentése folyamatban van, de ezt a még mindig mu-

amelynek fedelét le akarta venni. A doboz a következő pillanatban felrobbant s az asszony súlyosan megsérült. *Keeskemét* környékén vasárnap éjszaka az ellenséges repülőgépekről rőpcedulákat, robbanó töltőtolakait és robbanó játékbabát, valamint mérgezett szappant dobáltak le.

latkozó mágneses úszoaknak megnehezítik.

Április 14-én reggel hat órakor Dunaszekes község közelében a MFTR „Szapary gróf” nevű vontató gőzöse aknára futott és elsüllyedt. A hajó személyzete közül tizen a vízbe fulladtak, egy súlyosan sérült hajós később a bajai kórházban halt meg. A személyzetnek csak egy tagja menekült meg a katasztrófából.

A két szerencsétlenséggel kapcsolatosan

az illetékes hatóságok a Duna magyarországi szakaszán részint az aknaveszély, másrészt a Duna áradása miatt bizonytalan időre beszüntették a személyszállítását.

A tehergőzösek továbbra is közlekednek.

Meggyorsítják a helyreállító munkálatokat

A kormány tagjai *Sztójay* Döme miniszterelnök elnöklésével április 17-én délután egy órakor minisztertanácsot tartotak.

A minisztertanács a légítámadás utáni hatósági mentő-

eltakarító és helyreállító munkálatok gyorsaságának és eredményességének fokozására alkalmas intézkedések megtételével foglalkozott

és fél 4 órakor ért véget.

Vitéz Kolosváry-Borcza Mihály a sajtóügyek kormánybiztosa

A m. kir. minisztérium dr. vitéz Kolosváry-Borcza Mihály miniszteri tanácsos, országgyűlési képviselő, az Országos Magyar Sajtókamara elnökét a sajtóval kapcsolatos ügyek, a

Magyar Távirati Iroda, a Magyar Telefonhíradó és Rádió Részvénytársaság, valamint a könyvkiadással összefüggő kérdések magyar királyi kormánybiztosává kinevezte.

A Kormányzó Úr államtitkári címet adományozott vitéz Kolosváry-Borcza Mihálynak

A Kormányzó Úr a miniszterelnök előterjesztésére dr. vitéz Kolosváry-Borcza Mihály országgyűlési képviselőnek, az Országos Magyar Sajtókamara elnökének a sajtóval kapcsolatos ügyek, a Magyar Távirati Iroda, a Magyar Telefonhíradó és Rádió Részvénytársaság, valamint a könyvkiadással összefüggő kérdések kormánybiztosának az államtitkári címet adományozta. Az erről szóló legfelsőbb kézirat a hivatalos lap szombati számában jelent meg.

Dr. vitéz Kolosváry-Borcza Mihálynak kinevezése és nagyfőntosság megbízatása országgyűlési elnökség által megelégedést keltett: a föld népe az új államtitkári kormánybiztosról bizakodással várja azokat az intézke-

déseket, amelyekkel megvédhető lesz a magyar gazdatiszadalom a lélekromboló poanyvirodalom és az osztályharcot hirdető sajtó garázdálkodásával szemben.

Vitéz Kolosváry-Borcza Mihály államtitkári-kormánybiztos hivatalba lépése után, a miniszterelnök rendelkezése több lap megjelenését tiltotta be. Így nem jelenhet meg: a „Budapesti Tudósító”; a „Magyar Tudósító”; a „Független Magyar Ujság”; a „Kisgazdaság”; a „Magyar Gazda”; a „Szabadság”; a „Szabad Szó”; a „Jelenkor”; a „Holnap”; a „Magyar Csillag”; a „Magyar Törvényhozók Lapja”; az „Ország Újság”; a „Film-Színház-Irodalom”; a „Színházi Magazin”; a „Új Új”; a „Dicsőítő”; a „Dolgozó Nő”; a „Rakéta”; a „Műt és Jövő”; az „Izraelita Tanügyi Értesítő”; a „Magyar Izraelita Hittársasági Tiszteletlapja”; az „Előre”; az „Események Lapja”; a „Lélek Szava”; a „Nemzeti Tábor”; a „Tóke”; a „Délmagyarország”; és a „Szegedi Napló” (Szeged); a „Felsőmagyarországi Reggeli Hírlap” (Miskolc); a „Magyar Jövő” (Miskolc); a „Pécsi Napló” (Pécs); a „Kőpátló” (Beregszász); a „Tolnamegyei Hírlap” (Dombóvár); a „Hevesmegyei Hírlap” (Gyöngyös); a „Kiskunhalas Helyi Értesítője” (Kiskunhalas); a „Szabolcsi Hétfő” (Nyíregyháza) c. lap.

Feloszlatott pártok és szövetségek

A belügyminiszter a „Független Magyar Szocialista Párt” (Rácz Kálmán), a „Független Magyar Polgári Párt”, másnéven „Kossuth Párt” (vezetője Bartha Albert), a „Polgári Szabadságpárt” (vezetője Kassay Károly) és a „Nemzeti Tábor — Magyar Szocialis Népmozgalom” (vezetője Szűcs István) ellenvezető politikai pártoknak mind budapesti központját, mind vidéki szervezeit az egyesülési szabaddal elkövetett visszaesések megtorlásáról szóló 1938. évi XVII. t.c. 3. §-a alapján feloszlatta, további működésüket megtiltotta s e pártoknak bárhol található vagyonát lefoglalta.

A belügyminiszter elrendelte, hogy az e pártoknál lefoglalt készpénz vagy vagontárgyak lehető értékesítéséből befolyó összegeket az Országos Hadigondozó Szövetség, *Hadiárvák Alapja Budapest* javára a 20.100 számu csekkszámára kell befizetni.

A fentemlítt pártok feloszlatása állambiztonsági okokból vált szükségessé, mert ezek a szerveze-

tek, illetve egyes tagjaik olyan irányú titkos tevékenységet fejtettek ki, amely az ország belső rendjét, külpolitikai helyzetét és a hadviselés érdekeit veszélyeztette.

A Cionista Szövetség feloszlatása

A belügyminiszter a *Magyar Cionista Szövetséget* és a kötelekbe tartozó összes fiókegyesületét, alakulatokat, valamint bármely néven működő cionista irányzatú szervezetet, mivel a szövetség alapszabályaiban lefektetett céljával ellentétben az ország belső rendjének felforgatására és a hadviselés érdekei ellen irányuló titkos tevékenységet fejtettek ki s ezzel az ország külpolitikai helyzetét valóságos irányba terelni igyekeztek, állambiztonsági okokból feloszlatta.

A belügyminiszter a feloszlatott szövetség és fiókegyesületei bárhol található vagyonát az Országos Hadigondozó Szövetségnek adományozta.

AZ ELSÖTÉTÍTÉS:

április 17-től 21 órakor, április 24-től 21 óra 30 perckor kezdődik és hajnali 5 óráig tart

A Budapesti Közlöny április 16-i száma közölte a honvédelmi miniszter 121.121/Eln. 35—1944. számú rendeletét az elsötétítés újbóli szabályozásáról.

A légóltalmi elsötétítést április 17-től április 23-ig 21 órakor, április 24-től április 30-ig 21 óra 30 perckor kell végrehajtani. Az elsötétítés továbbra is hajnali 5 óráig tart.

A rendelet az eddig érvényben volt rendelkezéseket nem változ-

tatja meg, csak az elsötétítés kezdeti időpontját helyezi későbbre. A csökkentett közvilágítás ott, ahol engedélyezve van, úgyszintén a járművek elsötétítése is az elsötétítési időben hajtandó végre.

A közforgalmú vasutakon az elsötétítés időpontja előtt bekövetkezett légi támadás vagy légi riadó és zavaró repülés esetén a teljes elsötétítést azonnal végre kell hajtani, illetőleg minden kizugárzó fényt el kell oltani.

Zárolták a zsidók vagyonát

A zsidóknak április 30-ig be kell jelenteniök 10 ezer pengónél nagyobb vagyonukat

Ország jelentősége van a Budapesti Közlöny április 19-iki számában megjelent kormányrendeletnek, amelynek értelmében

minden zsidó köteles egész vagyonát az illetékes pénzügyi igazgatóságnál hivatalos nyomtatványon bejelenteni, kivéve a személyes használatra szolgáló lakberendezési, ruházati, háztartási tárgyakat, ha ezek együttes értéke a 10.000 pengőt meg nem haladja.

Ha ezek a vagyon tárgyak a bejelentésre kötelezett zsidóval közös háztartásban élő hozzátartozók szükségletének kielégítésére is szolgálnak, a mentességi értékhatár minden egyes hozzátartozó után további 3000—3000 pengővel emelkedik. Amennyiben azonban az említett vagyon tárgyak összege a mentességi határt meghaladja, az egész vagyon be kell jelenteni. A bejelentési köteleesség minden esetben kiterjed a műtárgyakra, szőnyegekre, ezüstművekre és más fényvessző tárgyra.

Bejelentési köteleesség terheli mindazokat a zsidó, akár nem zsidó személyeket, akik zsidó tulajdonában levő vagyon tárgyat bármilyen címen őrizetükben tartanak.

A bejelentés alá eső vagyon tárgyakat a rendelet hatálybalépésétől kezdve jogügylettel sem elidegeníteni, sem elzálogosítani nem lehet.

Az ingatlanok bejelentésével egyidejűleg a zsidó a telek-könyvi hatósághoz is külön bejelentést köteles tenni arra vonatkozólag, hogy az ingatlan tulajdonosa zsidó. Ezt a telek-könyvi hatóság a vonatkozó telekkönyv B. lapján följegyzi. A bejelentett zsidó ingatlan

jogügylettel elidegeníteni vagy megterhelni nem lehet.

A rendelet hatálybalépésétől kezdve

zsidó fixkamatozású értékpapírt, részvényt, szövetségi üzletrésztől kiállított okiratot, bányarészejlet és ezekhez tartozó szelvényeket birtokában nem tarthat.

A kormányrendelet ugyancsak bejelentési köteleességet állapít meg és zárlatot rendel el a zsidóknak betéti könyvből, folyószámlán vagy postatakaréki csekk számlán alapuló követeléseire is.

A rendelet értelmében

a zsidó általában háromezer pengőt, ha pedig kereskedelmi vagy ipari vállalatot tart üzemben, az előző üzleti évben elért forgalom öt százalékát meghaladó készpénzt köteles a Pénzügyi Központ tagjai sorába tartozó valamelyik pénzügyintézetnél betéti könyvre, folyószámlára, vagy postatakarékpénztári betéti vagy csekk számlára befizetni. Az így befizelt összegeket a rendelet ugyancsak zár alá helyezi.

Külön szabályozza a rendelet a zsidó kereskedelmi vagy ipari vállalatokra vonatkozó bejelentési köteleességet is.

Felhatalmazza a kereskedelem-és közlekedésügyi, illetőleg iparügyi minisztereket arra, hogy a zsidó kereskedelmi vagy iparvállalat nyersanyag-és árukészletét, valamint üzleti berendezését zár alá vehessék, illetőleg amennyiben az üzlet vagy üzem-folytatására közérdekből van szükség, a vállalat élére vállalati vezetőt is rendelhessenek ki.

„TEXAS”
darátók, kukoricamorzsolók

ismét kaphatók
Darátó vásárlásához íg azolvány szükséges arról, hogy az illető mezőgazdasági foglalkozást üz. vagy baromfitenyésztő.

Árjegyzék ingyen

KIRÁLY SANDOR gépészár
Budapest, VI. Felsőerdősor 6.

A Falu-Gazdaszövetség, Kamara és OMGE sikeres akciója a gazdák rost-növénytermelésének engedélyezéséért

TEL: 128-042

Néhány héttel ezelőtt ismételten rámutatott a VASÁRNAP arra, hogy az ország mezőgazdasági lakosságának textilanyagokkal való ellátását lényegesen megkönnyítene, ha az illetékes tényezők hozzájárulnának ahhoz, hogy a gazdák földjük egy részén saját céljaikra rostlent, illetve kendert termelhessenek, amelyet háziiparilag feldolgozva, biztosíthatnak háztartásuk és gazdaságuk textil-szükségletét.

A „Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség vezetősége ebben a nagyfontosságú ügyben — az Országos Mezőgazdasági Kamarával és az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel közösen, — beadványban fordult az iparügyi minisztériumhoz a gyakorlati jelentőségű könnyítés engedélyezése érdekében.

Az előterjesztést az illetékes tényezők beható vizsgálat tárgyává tették, majd

megjelent a rendelet, amelynek értelmében a gazdák 300,

illetve 150 négyszögölnyi területen kendert illetve rostlent termelhetnek és a termést házilág feldolgozhatják és abból vászonfelteket, kűtlenműeket készíthetnek.

A rendelkezés kiadásáról az iparügyi minisztérium 65.210/XVIII/1943. számú alábbi leirattal értesítette a három érdekképviseleti intézmény vezetőségét:

„1943. évi november 26-án kelt, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a „Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség, valamint az Országos Mezőgazdasági Kamara ügyvezetősége által közösen benyújtott felterjesztésre értesítem, hogy a megjelentetés előtt álló len- és kenkerkő forgalmát szabályozó rendelet egyik lényeges rendelkezése az lesz, hogy mondhatni, minden megművelhető szántófölddel rendelkező gazda sajátmaga, családtagjai, esetlegisége és gazdasága részére, háziipari feldolgozás céljából rostlent és rostkendert vehet, amelynek nagyobbik része mentes lesz a beszolgáltatási kötele-

ség alól.”

A gazdaérdekképviseleti szervek a minisztérium által hivatkozott együttes beadványban a születendő események pelenkájának és kelengyéjének biztosítása érdekében is megfelelő rendelkezés kiadását kérelmezték. Az idézett leírat a felterjesztésnek erre a részére vonatkozóan a következőket közli:

„A születendő események pelenkájának és kelengyéjének biztosításával kapcsolatban közlöm, hogy a kelengyék részére előállítandó textilanyagok mennyiségét a születések arányában állapítottam meg és annak igazolás útján történő szétosztását a jelenleg folyó tárgyalások szerint a helyigminiszter úr fogja végezni.”

A magyar falu népe mindenesetre hálásan fogadja a kormányzat gyors és megértő intézkedését, az a mezőgazdasági népesség érdekei mellett nagymértékben szolgálja az ország nemzetgazdasági érdekeit és a termelés biztonságát is.

Megjelent az 1944-45. évi termelési- és beszolgáltatási rendelet

A gazda rostkendert- és rostlent termelhet háztartási és gazdasági szükségletére — A haszonbérelő által a bérbeadónak kiszolgáltatott termények beszámítása

(Második közlemény)

A rendelet V. fejezete közli a szabadválasztási termények beszoolgáltatására vonatkozó rendelkezéseket: felsorolja az ideszámított terményeket és termékeket, közölve azok beszámítási kulcsszámát.

A VI. fejezet leszövegi, hogy

a gazda szántóföldje, valamint rétje után megállapított húsbeszolgáltatási köteletségének legalább a felét szarvasmarha (ideértve a növendékmarhát is), juh, sertés (süldő), vagy sertéshús beszoállításával, a legelő utáni húsbeszolgáltatási köteleiséget pedig teljes egészében szarvasmarha (növendékmarha) vagy juh beszoállításával köteles teljesíteni.

Ennek a kötelezettségnek a teljesítésére több gazda közösen is beszoállíthat egy állatot.

Széna beszoállításai kötelesség

Az I—V. osztályba sorozott rétek után a gazda kat. holdanként legalább 2,0, 1,5, 1,0, 0,7, 0,5 q szénát köteles a húson kívül beszoállíttatni. A széna helyett esetleg zabot, takarmányt, vagy alomszalmát is beszoállíthat, ebben az esetben egy q zabot két és fél q szénával, egy q takarmányt vagy alomszalmát fél q szénával tekintenek egyenlőnek.

Olajosmagvak

Kimondja a rendelet, hogy ha a gazda olajosmagot termel, a saját háztartási és vetőmag-szükségletének visszatartása után fennmaradó egész olajosmagtermést köteles beszoállíttatni, tekintet nélkül arra, hogy fennálló beszoállításai köteletségének egyébként eleget tett már.

A gazda saját háztartási szőlőgetere — zsiréllatási jogosultságról való lemondás mellett — a háztartáshoz tartozó minden személy után 30 kg napraforgómagot, vagy 40 kg tökmagot tarthat visz-

sza, míg vetőmag céljaira az 1945-ben bevezini szándékolt terület minden kat. holdja után 60 kg olajlenmagot, 80 kg rostlenmagot, 40 kg kendermagot, 8 kg napraforgó-

magot, 50 kg szójababot, 3 kg tökmagot, 8 kg repeamagot, 10 kg ricinusmagot, 6 kg gomborkamagot, vagy 20 kg olajözönmagot tarthat vissza.

300 nszögölny kendert, vagy 150 nszögölny lent termelhet magának a gazda

Ha a gazdálkodó rostkendert, vagy rostlent, vagy maglen-szalmát termel, kender, illetőleg lenkőro terméséből saját háztartási és gazdasági szükségletének fedezésére 300 négyszögölnyi terület kenderkőrotermését, vagy 150 négyszögölnyi terület lenkőro termését, ha pedig éves gazdasági eselédet tart, minden egész konvenciósi eseléd után további 300 négyszögölnyi terület kenderkőro termését, vagy 150 négyszögölnyi terület lenkőrotermését visszatarthatja.

A többlet és maglen-szalma termését teljes egészében beszoállíttatni tartozik. A visszatartás címén a gazdálkodó a termelési szerződés alapján a termeltetlennel áradandó mennyiséget nem csökkentheti.

A gazdálkodó és éves eselédet a visszatartott kender- vagy lenkőrot csak a saját háztartási és gazdasági szükségletükre használhatják fel.

A rendelet 9. §-a szerint

az a gazdálkodó, akinek szántóföldje, rétje és legelője utáni összes beszoállításai kötelessége nem haladja meg az 500 húzaegységet, kenyérgabona- és zsirbeszoállításai kötelezettsé-

gét külön engedély nélkül is bármelyik termény, termék, vagy élőállat beszoállításával, vagy — a későbbiekben ismertetett módon — mezőgazdasági munkával teljesítheti.

Az a gazda, akinek beszoállításai kötelezettsége meghaladja ugyan az 500 húzaegységet, de beszoállításai kötelezettségének teljesítése esetén, háztartási kenyérgabona — zsir — vagy gazdaságának vetőmag-szükségletét nem tudná fedezni, folyó évi szeptember hó 30-ig írásban kérheti a közellátási kormánybiztostól, hogy kenyérgabona- és zsirbeszoállításai kötelezettségét — legfeljebb háztartási és vetőmag-szükségletének mértékéig — szabad választású termény, termék, vagy állat beszoállításával, vagy mezőgazdasági munkával teljesíthesse.

A kérelemben fel kell tüntetni a gazdálkodó nevét, nyilvántartó hatóságát, 1944—45. évi gazdakönyv számát, a kérelem indokát és azt, hogy milyen természetű, termékkel, vagy állattal tudná teljesíteni kötelezettségét. A kérelmet a közellátási felügyelőséggel, illetve a nyilvántartó hatósággal kell igazoltatni.

Beszámítható szolgáltatások

A beszoállításai kötelezettség teljesítésébe be kell számítani a kenyérgabonából tényleg kiadott eselőrészt. A kenyérgabonából tényleg kiadott aratőrészt, akkor, ha a gazda 20 kat. holdnál nagyobb területen gazdálkodik, vagy igazolja azt, hogy 20 kat. holdnál kisebb

szántóterületén tartós munkakép telenség, háborús katonai szolgálat, hadirokkantság vagy hadlőzvegység miatt a gazda és családtagjai nem tudják elvégezni az aratási munkálato-

A szerződéses mezőgazdasági idénymunkásoknak (összmmások-

nak) kimért — munkavállalónkint és havonként legfeljebb 2 méter-mázsán, az 1944—45. évben azonban összesen legfeljebb 10 méter-mázsán — kenyérgabonát ugyanezért be kell számítani. Ha azonban a gazda kevesebb éves gazdasági eselédet és több summást tart, mint amennyit az előző évben tartott, annyival kevesebb summást lehet a beszámítás szempontjából figyelembe venni, mint amennyivel a gazdasági eselédék száma esökkent az előző évvel szemben.

A rendelet a továbbiakban pontosan meghatározza, hogyan kell megállapítani a konvenciósi eselédnek kiszolgáltatott kenyérgabonából a beszoállításai kötelezettség teljesíthető beszámítható mennyiséget.

A haszonbérelő kötelességei

A II. § szerint,

ha a gazdálkodót, mint haszonbérlelt, szerződés kötelezi, hogy a haszonbérbeadónak háztartási szükségletére kenyérgabonát szolgáltatson, a haszonbérelő — beszoállításai kötelezettségébe való beszámítás mellett — annyi kenyérgabonát szolgáltathat ki, amennyit a bérbeadó vámorléshben öröltethet.

Beszámításnak azonban nincsen helye akkor, ha a bérbeadó maga is termel kenyérgabonát.

Ha a gazdálkodót mint haszonbérlelt szerződés kötelezi arra, hogy a bérbeadónak sertést, szalonnát, zsirt, vagy hízaló-takarmányt szolgáltatson, ezen a címen, zsirbeszoállításai kötelezettségébe annyszor 100 húzaegységet kell beszámítani, ahányan a haszonbérbeadó háztartásához tartozók közül lemondottak a hatóság zsirellatásról.

A haszonbérelőnek kell azonban igazolnia, hogy a bérbeadó és családtagjai lemondottak a liszt-, illetve a zsirellatásról, a szükséges hatósági igazolást viszont a haszonbérbeadó köteles megszerezni és a bérelőnek átadni.

A rendeletnek ez a fejezete részletesen szabályozza a rendházakkal, tanintézetű internátusokkal, gyógyintézetekkel, fegyintézetekkel és más intézetekkel kapcsolatos gazdaságok által rendelkezésre bocsátott termények, termékek és állatok beszoállításait, valamint a nemesített vetőmagtermelő gazdaságok termelését és a ménesekben lévő lovak tartására fordított takarmányok beszámítását.

A rendelet vázlatos ismertetését jövő számunkban folytatjuk.

Már most védekezzen a hernyók és a tetvek pusztítása ellen!

Ha gyümölcsökértéte segítségre szorul, ha nem bír a növénybetegségekkel és nem tudja szakember felzéselése, anyaghiány miatt a kártevők ellen a barát egyszál felvenni, vegye igénybe a HODACS növényvédőt, Budapest, III., Flórián-ter 3. Telefon: 362—724.

Vetésjelentés

A legutóbbi hivatalos vetésjelentés kiadása óta eltelt háromhetes időszak első felének hűvös időjárása a növényzet fejlődésére nem volt kedvező, azonban második felének melegebb időjárása a vetések fejlődésére már kedvezőbb alakult.

A repce (őszi, tavaszi) vetések elég jól teleltek, de a tavaszi fagyok és a hűvös időjárás miatt fejlődésükben visszamaradtak. *Tavasszi fejlődésük: melegebb időt kívánunk.*

Az őszi búzavetések közül a koraiak jól teleltek, a hűvös idő miatt azonban fejlődésükben kissé visszamaradtak és helyenként ritkák. A tavaszi búza vetését részben befejezték, részben még folyamatban van. A hegyvidékeken még csak a talajelőkészítő munkákat végzik.

Az őszi rozs jól telelt, elég sűrű és megfelelően bokrosodott, melegebb időre fejlődésnek indult, sötétzöld színű. A késői vetések helyenként ritkák és néhol felfagyási kárt szenvedtek.

Az őszi árpa általában elég jól telelt, egészséges s csak elvétve, a hidegebb és mélyebb fekvésű talajokon láthatók sárgulások. Fejlődésben a hideg idő miatti visszamaradt.

A tengeri alá a talajelőkészítő munkálatok megindultak. Vetését még nem kezdték meg, kivéve a Bácskát, ahol néhol már vetik.

A burgonya alá a talajelőkészítés és a vetőmag válogatása folyamatosan van. A koraiakat vetését már megkezdtek. A cukorrépa és takarmányrépa talajelőkészítő munkálatai megindultak. Vetésüket a partosabb és melegebb talajú földekre megkezdtek.

A szántóföldi takarmányok közül a lőhere és lucerna fejlődése a meleg időre megindult. A tavaszi takarmánykeverékek vetését megkezdtek. A rétek és legelők is selyteltek eddig a hideget, de fűnövesük a melegebb időre megindult.

A gyümölcsfák tisztogatása, metszése és permetezése teljes erővel folyik. A koraiak a melegebb fekvésekben rügyakadás előtt állnak.

A cserebogár gazdaságos felhasználása

Az idén nagy cserebogárjárásra lehet számítani. Magyarországon eddig csak szórányosan foglalkoztak a cserebogár céltudatos összegyűjtésének munkájával, pedig igen érdemes összegyűjteni e kártevőket. A bogarak összeszedésére legmegfelelőbb a korareggló idő. A bogarakat legjobb a fák alá terített ponyvára rázni, az összezedett bogarakat ezután zsákba rakjuk és azonnal elpusztítjuk úgy, hogy a zsákot forró vízbe tesszük.

Az így elpusztított cserebogarakat minél előbb meg kell számítani, hogy meg ne romoljanak. A megszáritott bogarakat legelőszárúbb erdőn alakjukban tárolni száraz, hideg helyen, vékony rétegben kiterítve. Közvetlenül felhasználás előtt a száraz bogarakat meg kell darálni. A bogarakat nyers állapotban csak baromtákak adjuk. Halaknak a rendes takarmányhoz 10 százalék cserebogárlarát keverhetünk. Sertések és kutyának csak főzve szabad adni, mert a bogárból, vagy a parajból főreg lár-

vaja kerülhet az állatok belébe.

A cserebogárra igen értékes takarmány, mert sok benne a fehérje és keményítő, továbbá a feltehetőleg mennyiségű nyersziszt is tartalmaz. Cserebogárral történő etetés után a tyúkok tojástermelése fokozódik, a fejlődésben lévő malac súlygyarapodása pedig meggyorsul.

Néhol olajkészítésre is használ-

ják a cserebogarat. Kenyversütés után forró kemencébe teszik a vízben megölt állatokat. Az alattuk lévő lábasokba fűszeggyűjtik a belőlük kiolvadt zsírt, amely folyékony, olajszerű anyag, helyettesíti a kocsikencsőt és mécsbe is felhasználható. Egyes helyeken szappant is főznek belőle. Egy mázsa cserebogárból körülbelül 9-10 liter zsír olvasható ki.

Módosították a vágómarha igénybevételére és vágására vonatkozó rendeletet

A közellátásügyi miniszter 106.800 számú rendeletével akként módosította múltévi július 20-án közzétett 115.000. számú rendeletét 4. §-ának (5) bekezdését, hogy

folyó évi január hó 1-től kezdődő visszaható érvényűleg az igénybevett vágómarhával tulajdonosa, illetve hirtokosa az igénybevételről szóló értesítés kézhezvételétől számított 180 nap eltelté után rendelkezhetik szabadon.

Ezenkívül a közellátásügyi miniszter múltévi július 2-iki 111.400. számú rendeletét 8. §-ának (5) bekezdését a következő rendelkezéssel egészítette ki:

„Vágójuhnak és vágóbárány-nak közfogyasztlásra történő le-

vágáshoz kiadott vágási utalvány kezeléséért a húsparas vágójuhonként 1.— P-t, vágóbárányonként 50 fillért kötelese fizetni, amely kezelési díjat a város polgármestere, illetve a községi előljáróság szedi be és havonként befizeti a Közellátási Hivatal számvivőségének postatakarékpenztár útján.”

A hivatkozott 111.400 K. M. sz. rendelet 1. §-át pedig azzal egészítette ki a közellátásügyi miniszter,

hogyha a vágómarhat, vágójuhot és más vágóállatokat nem húsparas vágja le, a vágási utalványért járó díjat az a vágató köteles megfizetni, aki a vágást a húsparas helyett végzi.

Elrendelték a kendervetőmag termelését

A kendertermelő gazdák a háború kitörése óta jól ismerik azokat a nehézségeket, amelyekkel a kendervetőmag biztosítása érdekében meg kell küzdenünk. Régebben a hiányzó magot külföldről a legjobb minőségben behozhattuk, *mióta azonban a háború a behozatali lehetőségeket elzárta, a gazdaközönség egy része nem illeszkedett bele az új helyzetbe, nem termelt kendermagot, hanem a kormányhoz fordult vetőmagszükségletének kielégítése végett.*

A ruhaellátási gondok növekedésével örvendatésen kezdett fejlődni a háborús ipari célokot szolgáló kendertermelés. A kendertermelő területeknek ez a további kiterjedése ismét több kendermagot igényel.

A földművelésügyi minisztérium a Futura és a Gyarjap útján kötött termelési szerződések révén igyekezett minél nagyobb területen kendervetőmagot termeltetni, de a szerződéses *ma kender-vetőterületek nem elég nagyok a kendervetőmag-szükséglet teljes kielégítésére.* Eppen ezért a földművelésügyi minisztérium ismételten nyomatékosan felhívja a gazdaközönséget arra, hogy mint minden más növénynél, úgy a kendernél is minden gazda saját maga gondoskodjon vetőmagszükségletének megteremtéséről. A kisüzemek köztes-terményként saját maguk megtermelhetik kendermag-szükségletüket.

A gazdaközönség széles köre remélhetőleg eleget fog tenni ennek a felhívásnak. *A textiliparítás javításához fejlődő nagy érdekekre való tekintettel azonban a kormány feltétlenül biztosítani kívánja a jövő évi kendervetőmag-szükséglet megtermelését és ezért*

elrendelte a kendervetőmag kötelező termelését.

A napraforgótermelés jövedelmezősége

A háborús szükségletek fokozódásával lépést kell tartani a termelésnek és a fegyverrel küzdő honvéd mellett minden gazdának is harcolni kell a termelés fokozása érdekében.

Az ország szükségletének fedezésére az eddigénél több növényolaj kell, ezt a több olajat a legtöbb esetben leg gazdaságosabban napraforgó termelésével lehet biztosítani.

Az elmúlt évek tapasztalatai ugyanis azt igazolták, hogy az olajos növények közül a

A most megjelent kormányrendelet szerint

azok a gazdák, akik egy kataszteri holdnál nagyobb területen kenderkört termelnek, kötelesek kendervetésterületeik egytized részén kataszteri holdanként 8-12 kilogramm vetőmag elhasználásával olyan módon elvetni a kendermagot, hogy abból kendermag fejlődjen. A termelt kendermagot a gazda köteles a vásárlásra jogosított kereskedőnek bejelenteni és át is adni. Visszatarthat azonban a gazda saját vetőmagszükségletére kataszteri holdanként 40 kilogramm vetőmagot.

Em a kormányrendelet tehát semmiféle megterhelést nem jelent azokra a gazdákra nézve, akik kendervetőmag-szükségletükről már ügyis maguk gondoskodtak, mert biztosítani kívánja, hogy a szerződéssel lekötött kendermagterület teljes egészében beszámítson a kötelező kendermagvetés területébe.

Azokat a gazdákat, akik most kezdik el a kenderkört termelését, a rendelet arra a helyes útra tereli, hogy vetőmagszükségletüket maguk termeljék meg; azokat a gazdákat pedig, akik vetőmagjuk biztosításával eddig nem törődtek, hanem a kormánytól vártak vetőmagszükségletük biztosítását, rászorítja a rendelet arra, hogy saját érdekében maguk gondoskodjanak vetőmagszükségletük fedezéséről.

A kendervetőmag termelését a közellátásügyi miniszter által is elő kívánja mozdítani, hogy a

beszolgáltatott kendermag után járó búzamegértéket teljes egészükben a zsírpontok közé számítva majd be.

legbiztosabb termést még kedvezőtlen időjárás esetén is napraforgótól lehet várni.

Bár a napraforgó az igénytelenebb növények közé tartozik, azért természetesen bőven meghaladja a gondosabb munkát.

A napraforgó szereti a meleget, de az egészen silány minőségű futóhomoktól és a szikes talajtól eltekintve, mindenütt termelhető, ahol a kukorica beéri. Melegebb vidéken jobb talajokon a napraforgó termése 12-15 mázsa körül mozog, de kedvezőtlenebb visz-

nyok között is könnyen el lehet érni 6-8 mázsa termését. A magtermelésen kívül értéket képvisel a napraforgószár is, különösen azokon a vidékeken, ahol a gazdák még ma is sok szalmát, sőt trágyát fűtenek el. További előnyt biztosít a beadott termés után visszajáró olajpogácsa.

Az újabb kutatások megdöntötték azt a régi téves hitet, hogy a napraforgó talajszaroló növény, mert a napraforgó sem von ki a talajból több tápanyagot bármely más kapásnövénynél. A napraforgónak rendkívül fejlett gyökérzete van, amellyel a legnagyobb szárazságban az utolsó csepp vizet is ki tudja használni, ezért gyenge az utána vetett őszi kalászosok fejlődése. Emiatt napraforgó után lehetőleg ne vessünk őszi kenyergabonát.

A termelés sikere jelentős mértékben függ attól, hogy megfelelő fajtajú napraforgót termelünk; csak egytényrűt, biztosan beérő feleséget szabad termelni. A magyar növénynevelők minden körülmények között alkalmas napraforgófajtákat nemesítettek már ki, s a megtett kormányzati intézkedések folytán a gazdák könnyen hozzájuthatnak a viszonyaiknak legjobban megfelelő vetőmaghoz.

A Futura minden igényt kielégítő mennyiségben rendelkezik napraforgómaggal, a hozzáfordulókat el tudja látni jó vetőmaggal. Bár előnyös a minél korábbi vetés, egész április hónapban a siker reményével lehet napraforgót vetni. Minél később történik a vetése, annál inkább korai érésű, rövid tenyészidejű feleséget kell választani. A vetőmagszükséglet nem nagy. A magok nagysága szerint géppel való vetés esetén négy-nyolc kilogramm vetőmag szükséges, a fészekbe ültetésnél ennek a mennyiségnek fele is elég. Egy fészekbe ültethető több mag is, de egyelés után csak egy szarv szabad meghagyni.

A napraforgótermesztés jövedelmezőségét biztosítja a mázsánként 70 pengőben megállapított beváltási ár. A gazdák a napraforgó nagy segítségét jelent a zsírbeszolgáltatási köteleesség teljesítésénél. A napraforgót 200 búzamegértékben számítják be. Mindezek a szempontok kívánatosak teszik, hogy a magyar gazdák ország-szerte az eddigénél nagyobb mértékben karolják fel a napraforgó termelését.

Bizonyára az idén sok olyan gazda lesz, aki nemcsak az ipari növények kötelező termelésének keretén belül fog napraforgót termelni, hanem az előírt területen túlmenően vet napraforgót mind az ország közellátásának, mind saját magának jólfelfogott érdekében.

Milyen műtrágyát használnak a gazdák?

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamarának a közelmúltban tudomására jutott, hogy egyes cégek márgát ajánlanak a gazdák műtrágyázás céljaira. A kamara felhívja a gazdaközönség figyelmét, hogy

a forgalombahozott egyik márgaféleség mindössze 0,38 százalékos foszforsavat, 0,21 százalékos káliumoxidot és 6,8 százalék meszet tartalmaz. E növényi tápanyagmennyiség oly kevés, hogy ez a mézstartalmú márga a vasúti szállítást, sem a hosszabb úton történő kocsifuvar nem éri meg.

A kamara azt ajánlja, hogy a gazdaközönség a savanyú talajok javítására égetett mészpórt, szénavas mészpórt, cukorgyári mészszipont, vagy lapi mészszipont használjon.

Péti Nitrogénművek Rt.
Budapest, V., Mador-u. 21.

Istenföldje bácskai telepesség, ahol Bukovinából hazahozott székelymagyarok találták meg új és igazi hazájukat. A téli gazdasági tanfolyamon 45 ezüstkalászos gazdát avattak, akik egyben elhatározták, hogy a Gazdakört is megalapítják községükben.

Az előzetes teendők elvégzése után, április 16-án, ünnepélyes keretek között tartották a **Gazdakör** alakuló közgyűlését, melyen a Falu-Gazdászövetség képviselőiben Kovács János titkár vett részt.

A **Hiszkegy** elmondása után a község fiatallaga a **Székely Himnusz** énekelte el **Asbóth Angéla** és **Ribár Magda** tanítónők vezetésével. Ezután **Végyvári Antal** közvetlen szavakkal üdvözölte a megjelenteket, valamint Szövetségünk kiküldöttjét, akit felkért a gyűlés vezetésére.

Kovács János titkár beszédében elsősorban a Gazdakör fontosságáról és létjogosultságáról beszélt.

Az a község, ahol Gazdakör működik, halad, fejlődik, lakossága öntudatosodik, mert a Gazdakörben beszélnek meg ügyes-bajos dolgaikat, ott rendeznek tanfolyamokat, előadásokat és ezáltal tudást szereznek a gyakorlati gazdálkodáshoz és emellett fejlesztik hazafias, magyar érzésüket.

Felolvasta a jelölőbizottság által összeállított tisztikari névsort, melyet egyhangulag fogadott el a közgyűlés.

Discussió: Kovács Dezsőné, az Egyesült Női Tábor titkára;

elnök: Végyvári Antal; **alelnökök:** Miklós Antal községi bíró és ifjú György István; **a választmány tagjai:** Végyvári Antal, Miklós Antal, ifjú György István, Pece Imre, Mártonfalvy Menyhért, György Márton, Tusa Pál, Both Géza, Bányai Ambrus, Horváth István, ifjú Lovász Gergely; **jegyző:** Pece Imre; **pénztárnok:** Mártonfalvy Menyhért; **ellenőr:** György Márton; **háznagy:** Tusa Pál; **könyvtáros:** Both Géza; **sámvisszafelbízottság elnöke:** Bányai Ambrus; **tagok:** Horváth István, ifjú Lovász Gergely.

Kovács János titkár ezután a **Gazdakör** gyakorlati munkájáról beszélt, melyet összefogással, közös erővel kell kiépíteni és munkálni. Ezt a munkát a Falu-Gazdászövetség, mint a gazdakörök országos központja biztosítja és ennek a közös célnak és eszmének érdekében szervezi a gazdaköröket.

Az előadás után több gyakorlati kérdés megbeszélése következett, majd **Kajtar** Verona harmadik elemista a „Magyar Imádság” és **Tamás Bibian** első osztályos a „Honvéd Imádság” című verseket szavalták el, a fiatal lányok és legények csoportja pedig székely dalokat és táncokat adtak elő.

Megemlékezésreméltó a tanítónők lelkes és odaadó munkája, mellyel a hazakerült magyar fiatalokkal foglalkoznak, tanítják és nevelik őket.

A Himnusz éneklése után lelkes hangulatban ért véget az ünnepélyes közgyűlés.

legalább 1.50 kilogramm, bárányonként legalább 30 dekagramm gyapjút beszolgáltattak, a hatóság által megállapított áru gyapjúszoövet-juttatásban részesül.

A juttatható gyapjúszoövet mennyisége, ha a beszolgáltattott gyapjúszoövet mennyiség 20 kilogrammnál több, de 50 kilogrammnál kevesebb, összesen 3 méter, ha pedig 50 kilogrammnál több a gyapjúszoövet mennyisége, az 50 dekagrammot meghaladó minden befejezett 25 kilogramm után további 1 méter.

Az idén lenyírt gyapjút a termelő beszolgáltatási köteleességébe beszámítják abban az esetben is, ha a termelő azt július elseje előtt szolgáltatta be.

A rendelet értelmében birkáról gyapjút az idén csak egyszer szabad nyírni, mégpedig július 15-ig, bárányról pedig legkésőbb szeptember 30-ig.

Kivételes esetben a közelítési kormánybiztos az előjárásig előterjesztésére engedélyt adhat az őszi nyírásra, amelyet azonban szeptember 30-ig kell elvégezni.

Az idei termésszű gyapjút a termelő maga és alkalmazottai háztartási szükségletére visszahagyható mennyiséggel együtt köteles bejelenteni. A bejelentés határideje a nyírás befejezésétől számított 8 nap, birkagyapjúra legkésőbb július 24-ike, a báránygyapjúra pedig október 9-ike. A bejelentést a Futura által készített bejelentőlapon kell megtenni.

Belföldi gyapjút a termelőtől csak a Futura, illetve ennek bizományosai és megbízottjai vásárolhatnak. A termelő köteles a beszolgáltató gyapjút ennek beszállítására a nyírás utáni állapotban, szakszerűen kezelve megőrizni. A termelő a gyapjút minőségét megállapíthatja a gyapjútbeselő bizottsággal.

Végül kimondja a rendelet, hogy

Takarításhoz

csak VIM a gyapjút az ország egész területén egyik közszépből a másikba csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani.

Olajlen helyett napraforgót vehetnek a gazdák

A késői kítavasodás következtében a gazdák nem mindenütt tudták bevetni az olajlenből előírányozott területet. A későn elvetett olajlen olyan nagymértékben szenved nemcsak az esetleges szárazságtól, hanem a különböző rovarkártévektől, legfőképpen pedig a bolhákától, hogy csak alacsony termésre lehetne számítani, sőt az olajlenvetés teljesen ki is pusztulhat. Figyelemmel erre, az illetékes tényszék felhívja a gazdák figyelmét, hogy

olajlent most már csak az egyébként is későn kítavasodó vidékeken vessenek.

Egyéb területeken, főképpen aszárazságra hajló vidékeken sokkal jobban járnak a gazdák, ha olajlen helyett napraforgót vetnek. A korai érésű napraforgó vetésére még van idő. A Futura minden igényt kielégítő mértékben rendelkezik nemestített vetőmaggal, a hozzá forduló gazdákat tehát még idejében el tudják látni.

A napraforgó vetése sokkal nagyobb és biztosabb, mint az ezután vetendő olajlené, így nemcsak az ország olajellátása, hanem a gazdák érdekében is indokoltabb most már a napraforgó vetése.

Mennyi gyapjút kell beszolgáltatni a gazdálkodóknak?

A közellátásügyi miniszter 701/800/1944. szám alatt rendeletet adt ki, amely kimondja, hogy a termelők az idén lenyírt gyapjúszoövet mennyiségét merínó és merínóval keresztetett fajtaú juhok és bárányok után teljes egészében, a rackafajtájú birkákról és bárányokról lenyírt gyapjúból birkánként egy kilogrammot, bárányonként pedig 20 dekagrammot, a cigájafajtájú birkákról és bárányokról lenyírt gyapjúból pedig 40 dekagrammot kötelesek beszállítani.

A termelő csak a cigája- és rackafajtájú birkákról és bárányokról lenyírt gyapjúból a fentebb meghatározott mennyiséget meghaladó gyapjúszoövetét saját és alkalmazottai

háztartási szükségletére visszatarthatja.

A rendelet a továbbiakban kimondja,

ha a gazdálkodó az idén összesen legalább 20 kilogramm gyapjút szolgáltat be, s a beszállított gyapjúszoövet mennyisége merínó vagy merínó-jellegű keresztetett gyapjúból legalább ugyanannyi, mint amennyit az előző évben beszállított, illetőleg, ha cigája és cigájajellegű keresztetett gyapjúból birkánként legalább 3 kilogramm, bárányonként legalább 60 dekagramm, racka és rackajellegű keresztetett gyapjúból birkánként

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

Az Európát előzónlással fenyegető Szovjettel szemben a magyar honvédsapattok sikeresen vették fel az elhárító harcot a Kárpátok előterében, amint arról a honvédezerkar főnöke alábbi két hadijelentésében beszámol:

A honvédezerkar főnöke a következő 1-es számú hadijelentést közli:

A Kárpát-átjárók védelmére előretolt biztosító egységeink mintegy két hét óta harcra éltetésben állnak az ellenséggel. Csapatunk együttműködve német kitélkekkel, az ellenség további térnyerését megállították.

A fontosabb irányokban megindított ellentámadásaink a szivósan védekező ellenséget visszavetették és jelentős terpeszkaszok birtokbavételét eredményezték.

A honvédezerkar főnökének 2. számú hadijelentése közli:

A Kárpátok előterében megindított biztosító ellentámadásaink további jelentős területnyereséggel vezettek. A szivósan védekező ellenségtől számos községet nehéz utcai harcokban visszafoglaltunk és közben két nehéz szovjet páncélost kilőtünk. Kovel térségében egy magyar harcsoport úgy támadásban, mint védelemben különösen kitüntette magát.

A keleti arcvonal eseményeit egyébként — amint azt a Wilhelmstrassén megállapították — nem az állandóan támadó szovjetek, hanem inkább a sikeres német ellentámadások határozzák meg. Az egész világ elismeréssel tekint Tarnopol hős védői felé, akik heteken át állták a kemény ostromot, majd amikor a várost teljesen körülzárták, áttörték az ellenség vas-

gyűrűjét, súlyos veszteséget okozva a szovjetnek.

A légiháború tovább folyik: az angolszázok terrorátadásokat hajtottak végre, többek között Bukarest, Belgrád és Szófia, valamint Németország több városa ellen. A terrorátadások során az ellenség sok gépet vesztett. (A Magyarországi elleni támadásokról külön cikkben számolunk be.)

Délolaszországban az angolszázok képtelenek tovább előnyömlni: viszont fokozódik Olaszország politikai válsága, a király után most már Badoglio tábornok is lemondott.

Angliában nagy megdöbbenést keltett az, hogy a hindu szabadcsapatokkal egyesült japánok egyre mélyebben nyomulnak be az országba.

Világszerte meglepetést és a semleges államok körében nagy felháborodást keltett Angliának az az intézkedése, amellyel április hó 18-tól kezdődően felfüggesztette a semleges államok diplomáciai előjogait és ezzel teljesen elzárta őket a külvilágtól, illetve saját hazájuktól. Az intézkedést Anglia az inváziós előkészületekkel indokolja.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfiterenyésztés törvényesen védelme:

ÁRKOSHEGYI BAKTÉRIUMÖRŐ

nevelik. Kaplato és megrendelhető csak **AULITZKY OTTÓ** Budapest, VII., Dohány-utca 84. flsz. 2/a Arac érméi onnai és Budapest

5	10	15 liter
16.50	31.50	46.70 P

A pénz előzetes beklóndesél 50 Ft. lemondandó

Óvóhely-csomagba való élelmiszerek

Az eddigi tapasztalatok szerint megtörténhetik légítamadás esetén, hogy hosszabb ideig — esetleg egy-két napig is — az óvóhelyen kell tartózkodniuk s így ajánlatos az óvóhely-csomagot jól eltartható élelmiszerekkel is felszerelni. Enni- és innivalóról egyaránt gondoskodniuk kell, mert azok hiányában erőnket és lelki egyensúlyunkat hamarabb elveszítjük. Legjobb olyan száraz süteményeket (kekszszülitet, kekszet, pereget) eszagonlunk, amelyek nem romlanak el, azokivil te gyünk a táskába kis üveg gyümölcsöt vagy befőttet legjobb patenázás ügyben friss vizet, vagy citrompótlóval elkészített limonádét vinni le, melettiül pedig kis üvegben rumot, szilviumot vagy barackarlatot. Óvóhelyesomban alkalmasak az alábbi recept szerint készült sütemények:

Sós perec. 25 deka lisztet jó kéghenyi sütőporral, 4 deka margarinnal kevés sóval és 2 evőkanányi tejjel felvevő deszkán összedolgozunk szép keményes tésztává, majd vékonyra kinyújtva perere-

formálással kiszurkáljuk. Kevés tojásfehérjével megkenye, megszentjük-köménymaggal és sárgára sütjük. Edesen is lehet ugyanevet a tésztát készíteni s akkor só helyett 5 deka cukrot teszünk bele, a kőmánymagot pedig elhagyjuk.

Kekszszülit. 15 deka porenkrot 3 egész tojással jól kikeverünk. Ekkor kanalanként adunk bele 15 deka daráslisztet s újból kikavarva, kikent meglisztezett formába öntjük és megsütjük. Másnap felszinteljük és a szeleteket pirítóráson sütöben mindkét oldalukon pirosra sütjük, majd azon meletti ben beszitáljuk vaníliaes cukorporral.

Lekváros keksz. 28 deka lisztet 1 csomag sütőporral elvegyitünk. Adunk hozzá 1 egész tojást, 5 deka margarint, 6 deka cukort, 1 kővéskanányi sűrű barackizt és kiskanányi tejjel vagy tejet. Szép sima tésztát dolgozunk ki belőle, vékonyra nyújtjuk és kerek lapocskákat szúrunk ki belőle, amelyek sütöben világosra sütünk.

Kánya Terézia

H I R E K

A honvédezerkar új főnöke

A Magyar Távírtai Iroda jelenteti:

Magyarország Főméltóságú kormányzója vitéz Szombathelyi Ferenc vezéréredest, a magyar királyi honvédezerkar főnökét, saját kérésére szolgálati állása alól felmentette és vitéz nemes Vörös János altábornagyot, a székesfehérvári II. hadtest parancsnokát a magyar királyi honvédezerkar főnökévé nevezte ki.

A vidék üdvözlí a kormányt. Az ország törvényhatósági bizottságai kisgyüleléseiken, közgyüleléseiken egyhangú felkéréseddel foglalnak állást a kormány mellett és azt a meggyőződésüket juttatják kifejezésre, hogy ma minden magyarnak a Kormányzó Úr és a Sztójay-kormány mögött kell felsorakoznia.

Kárpátját és az erdélyi határvidéket hadművelí területté nyilvánították. A miniszteri utasítások megjelöltek a közelmúltban megjelöltek kormányrendelet alapján hadművelí területté nyilvánítják 1. az ungi, beregi és máramarosi közigazgatási körzeteket, továbbá Ung, Bereg, Uzocsa és Máramaros vármegyéket, valamint Ungvár város területét; 2. Beszterecenaszód, Szolnokdomboka, Kolozs, Marostorda, Csik, Háromszék és Udvarhely vármegyéket, valamint Kolozsvár és Marosvásárhely városok területét, és említett területeken a különleges közigazgatási szabályok 1944 április elsejéi hatállyal életbe léptek. A kormány az 1. pontban megjelöltek hadművelí terület kormánybiztosi tennivalóinak ellátásával Tomcsányi Vilmos Pál dr.-t; a 2. pontban megjelöltek hadművelí terület kormánybiztosi tennivalóinak ellátásával pedig vitéz Bicsány-Uhrik Béla miniszteri osztályfőnököt bízta meg.

Nem változik a légvédelmi riasztás módja. A m. kir. honvéd országos légvédelmi központ közli, hogy a riasztás eddigi módjában nem történt változás.

Biztosítják a bombakárosultak részére az építványokat. Az Ipari Anyaghivatal gondoskodik arról, hogy a légítamadások által megromlott lakóépületek lakhatóvá tételéhez, valamint fontos ipari és mezőgazdasági építmények helyreállításához szükséges téglá, eszép, cement és üveg biztosítva legyen. Az építési anyagokat utalványra lehet beszerezni. Az utalványt Budapest székesfőváros és környéke területén a fővárosi közmunkák tanácsa, az ország egyéb területeken a törvényhatóság első tisztviselője (az alispán, illetőleg a törvényhatósági jogú városokban a polgármester) adja ki.

Felozlatják a Turáni Vadászok Országos Szövetségét. A belügyminiszter a Turáni Vadászok Országos Szövetségét felozlatja.

Gyümölcsfa-csememe

szükségletét már most biztosítsa, míg a készlet tart.

HODÁCS NÖVÉNYISKOLÁK-nál

Buda pest, III. Flórián-tér 3. sz.

Telefon: 362—724.

Felfüggesztették a Házipari Központ önkormányzatát. Az Országos Magyar Házipari Központ önkormányzati szerveinek működését a m. kir. iparügyi miniszter a m. kir. belügyminiszterrel egyetértve további rendelkezésig felfüggesztette és az ügyek vitelére Benkő Sándor kormánytanácsos miniszteri biztosat kirendelte.

A szövetkezetek a bombakárosultakért. A Magyarországi Szövetkezetek Szövetségében tömörült országos szövetkezeti intézmények és szövetkezeti központok a bombakárosultak felségélyezésére 100.000 pengő adományt szavaztak meg. Az országos szövetkezeti intézmények és szövetkezeti központok ezenkívül a legmesszebbben támogatásban részesítik azokat az alkalmazottait, illetve azoknak családtagjait, akik a bombázás károsultjai, illetve áldozatai lettek.

A jövőben csak egyféle típusú lópatkoszeget gyártanak. A magyar lópatkoszeget gyártásával kapcsolatban már évekkel ezelőtt felvetődött az a kérdés, hogy a háborús anyagiakaróssági törekvések mellett, továbbá célszerűségi okokból is szükséges-e többféle típusú lópatkoszeget gyártani. Nagy gyakorlati jelentőségű a többi győgykovácsmestereink most szakosított, egységes típusú lópatkoszeget szerkesztett, amelyet az ország különböző szakemberei próbáltak ki. Az újítást mindenütt nagy melegeggedéssel fogadták. A szabványügyi intézet a szakvélemények alapján most kiadta az országos szabványosításra vonatkozó rendelkezéseit. Ennek értelmében Magyarországon a jövőben csak egyféle típusú lópatkoszeget szabad gyártani.

A Hangya közgyülelésén az a bejelentés hangzott el, hogy a kötezer Hangya-szövetkezet közül 364 ideálisnak mondható, a többi jó és csak néhány minősíthető gyengének. Ez a megállapítás mutatja a szövetkezeti mozgalom nagy erjét.

Minden magyar kötelessége a rendelkezéseket kijátszó zsidók feljelentése. Nemzeti érdek, hogy a zsidórendeletek végrehajtása számszerűsítve megtörténjen. Ebből a célból Boky László belügyi államtitkár ezúton fordul a magyar társadalomhoz és kéri minden becsületos magyar közreműködését a rendelkezése végrehajtásánál. Akinek tudomására jut, hogy a zsidókérdésben kiadott rendelkezéseket bárki is megszegi, kijátssza vagy azok alól magát kivonja, tartsa hazafias kötelességének, hogy ezt a legközelebbi közbiztonsági szervnek (esendőrség, rendőrség) azonnal jelentse.

Antibolszevista kiállítás Miskolcon. A Nemzeti Munkaközpont a kormányzat megbízásából az ország városában sorozatosan bemutatja az antibolszevista kiállítást. Miskolcon a borsod-miskolci múzeum kiállítási termében állították ki az anyagot, amely tablóképből, fényképből, fakszimilekből és grafikonokból áll. A bolszevismus elrettentő eredményeit hiteles okmányok világítják meg. A kiállítást április 25-ig lehet megtekinteni.

Zsákok és ponyvák kölcsöndija

Április 10-én lépett hatályba a 11.200. számú közellátásügyi miniszteri rendelet, mely kimondja, hogy zsákok és ponyvakölcsönzés, valamint az ilyen kölcsönzéssel foglalkozó kereskedők:

a) zsák kölcsönzéséért közvetlen kölcsönvevővel szemben drb-kint és naponként legfeljebb 35 fillér, viszontkölcsönző kereskedővel szemben pedig drb-kint és naponként legfeljebb 3 fillér kölcsöndíjat számíthatnak;

b) a 96 m² területű ponyva kölcsönzéséért pedig közvetlenül a kölcsönvevővel szemben drb-kint és naponként legfeljebb 350 P. viszontkölcsönző kereskedővel szemben pedig drb-kint és naponként legfeljebb 3.—P kölcsöndíjat számíthatnak. Más méretű ponyva legmagasabb kölcsöndíját a fentiekhez képest arányosan kell megállapítani.

A felsorolt kölcsöndíjak a rendszeres használat, illetőleg a természetes kopás következtében szükségessé vált javítás költségeit is magukban foglalják, tehát e-cimben külön térítést felszámítani nem szabad. Az e-mértékben felírt rendkívül javítások költsége azonban a kölcsönvevőt terhelik a tényleges költség erejéig. A kölcsönzés időtartama a zsákoknak, illetve a ponyvákban a szokásadó raktárából történt elküldése a pályával veszi kezdetét és a visszakeresés napjával ér véget. Időtartama azonban öt napnál kevesebb nem lehet. A szállítási költségek a kölcsönvevőt terhelik. A természetben vissza nem szolgáltatott textil kölcsönzések ellenértéke fejében a kölcsönvevő drb-kint 15 P-t, a ponyvák ellenértéke fejében pedig négyzetméterenként 25 P-t köteles a kölcsönadónak téríteni.

A zsák- és ponyvakölcsönzők kötelességek készleteikről minden napárti felvétel napján feltárt készíteni s annak egy példányát az előző felvétel napján a felvétel mellett megváltozó felvételével és megindokolásával

a Magyar Kir. Közellátási Hivatalhoz Budapestre be kell adni. A honvédség által igénybevetett zsákok és ponyvák kölcsöndíjára ez a rendelet nem vonatkozik.

Védjük a takarmányokat a gyújtólapok ellen

Minden gazdának egyéni érdeke, de egyúttal hazafias kötelessége is, hogy gondosan megvédje a hazai állatállomány szempontjából annyira fontos takarmány az elcsesztés repülőgépek által esetleg ledobásra kerülő gyújtóbombák és gyújtóhasabok ellen. Minden gazdának fel kell készülnie, hogy tűz esetén megmenthesse lakóházát, istállóját és takarmánykészletét. A védekezésre legelőszervek megfelelő mennyiségű víz és száraz oltóhomok (törörlés, amikkel a ledobott gyújtóbombákat és gyújtóhasabokat ártalmatlanná lehet tenni. Riadókor adjunk emi az állatoknak, mert akkor nem nyugtalanodnak. Természetesen előzőleg vezessük ki a jószágokat az istállóból és közfűzést egymástól lehetőleg minél távolabbra. A lovakon éjszaka is hagyjuk rajta a kötőféket. A bikákat és az idősebb bikaborjúkat jól meg kell kötözni, nehogy elszabaduljanak és bajt okozzanak.

A szénát, a szalmát és a kukoricaszárát minél nagyobb távolságra rakjuk egymástól, hogyha esetleg tűz támad, egyik káza meg ne gyulladjon a másiktól. A silózás igen célszerű, de a jó veremlék és zombolyázás is. Az abrakféleket ugyanezek ne tartsuk egy helyen, hanem megosztva tároljuk.

Április 30-ig meghosszabbították a hüvelyestermelési szerződések bemutatási határidejét

A hüvelyesforgalmi központ a hüvelyesfelékre kötött szerződések bemutatását eredetileg március 31-ig állapította meg. A vetőmagelosztás azonban eddig az időpontig nem tudták teljesen lebonyolítani. Ezért a központ az eredeti termelési szerződések bemutatására szóló határidőt április 30-ig meghosszabbította. Egyedülneg felhívja az érdekelt kereskedőket, hogy akik teljes kontingensük felhasználásával befejezték a szerződéskötést, mar most kezdik meg a szerződések bemutatását, mégpedig úgy, hogy az eredeti példányokat saját maguk által készített nem hitelesített szövegrinti másolattal küldjék be a hüvelyesforgalmi központnak, amely összehasonlítás után az eredeti okmányokat visszajuttatja a kereskedőknek. E határidő után bemutatott szerződések a központ nem ismeri el érvényeseknek.

RÁDIO

(Az anyag torlódása miatt kénytelenek vagyunk a heti műsor közlését mellőzni. Az alábbiakban közöljük a földművelésügyi miniszterium rádióadásainak műsorát.)

BUDAPEST I.: Április 27-én, csütörtökön, 17.35 órakor: Hermann Sarcita: „HAZTARTASI IDŐSZERU TANACSADO.”
Április 30-án, vasárnap, 15 órakor: „IDŐSZERU GAZDASAGI TANACSADO.”

BUDAPEST II.: Április 25-én, kedden, 17.30 órakor: „MEZŐGAZDASAGI FELORA.”

KIADÓTALAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA ES FÖLDMIVES SZÖVETSEG
FELELŐS SZERKESZTO ES KIADÓ:
MAYER EMIL
SZERKESZTO: BARTOSS KÁROLY
Alapítvány Nyomda és Grafikai Intézet Rt., Bp. Rózsa S. u. 2. Nyomdai feladás, Rózsa S. u. 2.